

Het verpleegkundig astma/COPD spreekuur

Astma/COPD en het verpleegkundig spreekuur

Inleiding

Astma, chronische bronchitis en longemfyseem werden vroeger aangeduid als Cara. COPD is een verzamelnaam voor chronische bronchitis en longemfyseem. COPD is een chronische aandoening, waarbij sprake is van beschadiging van luchtwegen en longen. Klachten kunnen mensen beperken in het dagelijks leven. Bij zowel astma als COPD is sprake van ontstekingen van de luchtwegen. De oorzaak van ontstekingen bij astma is anders dan bij COPD. Bij astma spelen meestal erfelijke aanleg en allergieën een rol. Bij COPD is meestal langdurig contact met schadelijke prikkels, zoals roken, de oorzaak.

De luchtwegen van mensen met astma en COPD zijn veel gevoeliger dan die van anderen. Als mensen met astma of COPD bepaalde stoffen inademen, reageren hun luchtwegen daar abnormaal heftig op en vernauwen zich.

Benauwdheid, piepende ademhaling, hoesten en slijm opgeven zijn het gevolg. De ernst van de klachten en de mate van prikkelbaarheid van de luchtwegen, worden bepaald door erfelijke aanleg, prikkels uit de omgeving en de lichamelijke conditie.

Om zelf een actieve bijdrage te kunnen leveren aan de behandeling van de klachten, is kennis over astma en COPD belangrijk.

Van de huisarts, kinderarts, longarts of verpleegkundige heeft u de eerste informatie over astma en COPD gekregen.

Door meer kennis over astma en COPD leert u beter met uw klachten om te gaan. Dit kan leiden tot betere acceptatie van beperkingen, minder klachten en weer kunnen deelnemen aan het normale leven.

Wat doet een verpleegkundige op het astma/COPD spreekuur?

De verpleegkundige is gespecialiseerd op het gebied van astma en COPD.

Deze verpleegkundige maakt deel uit van een team dat zorgdraagt voor een goede behandeling van de astma en COPD-patiënt. In dit team werken de volgende mensen samen: longarts, huisarts, fysiotherapeut, ergotherapeut, diëtist, maatschappelijk werker en de astma/COPD-wijkverpleegkundige.

Aangezien behandeling en leefregels bij astma en COPD soms erg ingrijpend zijn, kunt u hierbij steun goed gebruiken.

Een longverpleegkundige geeft deze steun in de vorm van informatie, begeleiding, advies, instructie en praktische tips.

De longverpleegkundige gaat in op problemen die u ervaart in het omgaan met astma en COPD. Zo nodig verwijst hij/zij u door.

Afspraak maken

Mensen met astma of COPD worden door de longarts verwezen naar het verpleegkundig spreekuur op de polikliniek longgeneeskunde (no. 55), afdeling E0.

U kunt een afspraak maken via het secretariaat longziekten; telefoonnummer (0475) 38 26 42.

Bij verhindering dient u zich hier ook af te melden. Wij kunnen dan een afspraak maken voor een andere patiënt.

Vorbereitung

Het gesprek duurt gemiddeld 60 minuten. U kunt zich met behulp van de vragen (blz. 5 en blz. 7) voorbereiden op het gesprek. Breng iemand mee, bijvoorbeeld uw partner of een familielid. Ook kunt u van te voren nadenken over vragen die u heeft. Het overzicht achter in deze folder kan u daarbij behulpzaam zijn.

Neemt u verder mee:

- uw ponsplaatje,
- uw medicijnkaart (het overzicht van al uw medicijnen),
- dagboek piekstroommeter,
- uw longmedicijnen en inhalator,
- **deze folder** met ingevulde vragenlijst en lijst van gesprekspunten.

Het gesprek

De longverpleegkundige inventariseert samen met u welke problemen u heeft. Daarbij wil zij graag het volgende van u weten:

(Deze **vragenlijst** graag ter voorbereiding op het gesprek alvast thuis **invullen**)

- Vanaf wanneer heeft u klachten?

Sinds.....

- Komen er in de familie klachten voor? Ja / Nee

- Welk soort klachten heeft u:

☐ piepende/zagende ademhaling	☐ loopneus/verstopte neus
☐ (langdurig) hoesten	☐ jeukende/geïrriteerde ogen
☐ slijmvorming	☐ huidklachten
☐ benauwdheid	☐ terugkerende infecties

- Hoe ernstig zijn uw klachten?

☐ klachten bij inspanning	☐ continu/hele dag
☐ klachten in aanvallen	☐ dagelijks
☐ nachtelijke klachten	☐ bijna dagelijks/
☐ tussentijds klachtenvrij	☐ 2-5x per week

- Weet u wat de oorzaak van uw klachten is?

- U rookt of heeft langdurig gerookt.
- U heeft in uw werk aan langdurig prikkeling blootgestaan; bijvoorbeeld chemische stoffen/stof/vocht.
- U bent allergisch. Zo ja, voor
-

- Kunt u uw klachten (piepen, hoesten, benauwdheid) verklaren?

De longverpleegkundige geeft, afhankelijk van de geïnventariseerde problemen, praktische adviezen hoe u de leefregels in de thuissituatie kunt toepassen.

LIJST VAN GESPREKSPUNTEN

Dit overzicht van vragen kunt u gebruiken om het gesprek met de longverpleegkundige voor te bereiden. Door middel van het aankruisen van vragen kunt u aangeven waarover u wilt praten.

Helaas is het niet mogelijk alle onderwerpen aan bod te laten komen. Maak daarom een keuze voor maximaal 10 punten voor het gesprek.

1. Aard van de ziekte

- hoe werken de longen
- wat betekent astma of COPD
- welke complicaties kunnen er bij mijn ziekte optreden
- waar komt de ziekte vandaan (oorzaak)
- is de ziekte erfelijk
- zal ik mijn leven lang last hebben van mijn ziekte
- kunt u de klachten (piepen, hoesten, benauwdheid) verklaren

2. Oorzaak klachten

- welke prikkels (rook, weersomstandigheden) leiden tot meer klachten
- wat verstaat men onder allergie
- wat verstaat men onder overgevoeligheid
- welke klachten kunnen door een allergie optreden
- wat kan ik aan mijn allergie doen
- wat is hooikoorts
- wat bedoelt men met luchtweginfecties (-ontstekingen)
- waardoor ontstaan luchtweginfecties en hoe kan men deze bestrijden

3. Behandeling

- wat kan ik aan de klachten doen
- wat is het doel van de behandeling
- hoe werkt de behandeling
- wat kan ik zelf doen om zo weinig mogelijk last te hebben van mijn ziekte
- wat is de werking van mijn medicijnen
- mag ik bij ernstige klachten meer medicijnen innemen
- welke bijwerkingen hebben mijn medicijnen
- waarom moet ik mijn medicijnen innemen
- werken mijn medicijnen verslavend
- wat is de juiste inhalatietechniek

4. Psychosociale problemen (angst en zorgen)

- problemen die ik nu heb; bijvoorbeeld piekeren, door anderen niet begrepen worden, eenzaamheid, angst, schuldgevoelens
- wat is de oorzaak van deze problemen
- wat kan ik aan de problemen doen
- is mijn ziekte psychisch
- hoe kan ik leren leven met mijn ziekte

5. Praktische zaken

- vergeten medicijnen
- voeding
- roken
- gebruik van zuurstof
- voorzieningen/aanpassingen voor de dagelijkse verzorging
- de leefomgeving prikkelarm maken

- woon/leefgedrag aanpassen
- belang van actief bewegen / sport
- toepassen van ademhalings-, hoest- en ontspanningstechnieken
- huisdieren
- griepprik
- werkhervatting
- patiëntenverenigingen

6. Andere vragen

-
-
-